Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Systemanalys och kvalitetsuppföljning
Karin Nilsson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-08-12

HSN 2023-0709

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Avrapportering förstärkt arbete med vårdbehovsanalyser perioden 2023-2026

Ärendebeskrivning

I ärendet beskrivs hälso- och sjukvårdsförvaltningens arbete med att förstärka arbetet med vårdbehovsanalyser, ett uppdrag som hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) i samråd med primärvårdsnämnden (PVN) fick i Region Stockholms budget år 2023.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

1. Budgetuppdraget avslutas och läggs till handlingarna.

2. Arbetet med vårdbehovsanalyser kommer fortsatt att utgöra en grundläggande del av vårdutbudsplanering, avtalsutveckling och vårdvalsrevidering och uppföljning, och kommer från och med 2027 att övergå i ordinarie förvaltnings- och utvecklingsarbete.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

År 2023 gavs ett övergripande budgetuppdrag till hälso- och sjukvårdsnämnden ”*att i samråd med primärvårdsnämnden förstärka arbetet med vårdbehovsanalyser samt ta fram etableringsstrategier utifrån dessa*”. Syftet var att säkerställa att beslutsunderlag i högre utsträckning utgår från befolkningens nuvarande och framtida behov av hälso- och sjukvård. Arbetet har pågått under perioden 2023-2026 och genomförts av hälso- och sjukvårdsförvaltningen i samverkan med Centrum för epidemiologi (CES) och samhällsmedicin samt Stockholm centrum för

hälsoekonomi (StoCHE). Under perioden har samverkan skett med andra regioner.

Överväganden
Arbetet har bestått av tre delar; utveckling av metoder, verktyg och arbetssätt, framtagande av övergripande samlad vårdbehovsanalys till budgetunderlag, samt fördjupade vårdbehovsanalyser i pågående uppdrag och projekt.

- *Utveckling av metoder, verktyg och arbetssätt*

Budgetuppdraget att förstärka arbetet med vårdbehovsanalyser har pågått under hela perioden år 2023-2026 vilket har gett förutsättningar att arbeta långsiktigt med att utveckla metod, verktyg och arbetssätt.

Exempel på utvecklingsarbete är utvecklingen av en analysmodell för analys av vårdbehov, kombinationer av olika datakällor inklusive sjukdomsbörda och socioekonomi, fördjupningar i de största sjukdomsområdena samt framskrivningar och prognoser av vårdkonsumtion.

Budgetuppdraget har under perioden samarbetat med andra utvecklingsarbeten. I samband med utvecklingen av ny styrning av den regionägda vården (HSN 2024–0317, PVN 2024–0211) har vårdutbuds- och budgetprocesserna utvecklats och tydliggjort sambandet mellan vårdbehovsanalyser och vårdutbudsplanering. De beslutade geografiska principerna för hälso- och sjukvården (HSN 2023-0772) ger också underlag för planering av vårdutbudet, med grund både i vårdbehovsanalyser och regionens geografi.

Vårdbehovsanalyser är nu integrerat som en del av den vårdutbudsprocess som finns definierad för hälso- och sjukvårdsförvaltningen i arbetet med planering, revidering och uppföljning av vårdutbud.

- *Övergripande samlad vårdbehovsanalys till budgetunderlag*

Arbetet med budgetuppdraget påbörjades i början av 2023 och utmynnade i en första delleverans som bilaga till HSN och PVN:s budgetunderlag för år 2024. Därefter på motsvarande sätt under efterföljande år.

Den senaste bilagan för budgetunderlag år 2026, *Övergripande analys av vårdbehov och vårdkonsumtionsutveckling år 2026–2033 för Region Stockholm* (HSN 2025–0150, PVN 2025-0039), beskriver ohälsa, vårdbehov, efterfrågan på vård och vårdkonsumtion övergripande och innehåller även beräkningar av framtida vårdkonsumtionsutveckling.

Den övergripande samlade vårdbehovsanalysen kommer framöver att publiceras vart fjärde år och samordnat med Folkhälsorapporten. Åren däremellan tas fördjupade vårdbehovsanalyser fram inom avgränsade patientgrupper och uppdrag.

- *Fördjupade vårdbehovsanalyser i andra pågående uppdrag och projekt*

Fördjupade vårdbehovsanalyser har inkluderats som beslutsunderlag till både HSN, PVN samt regionstyrelsen.

Vårdbehovsanalyser har inkluderats och legat till grund för arbetet med målbild och strategi för hälso- och sjukvården 2040.

Under år 2025 och 2026 har analyser inkluderats som underlag i samberedningen med de regionägda akutsjukhusen samt Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO). Underlaget har inkluderat både förändringar och fördelning av befolkningen, dess sjuklighet, vårdkonsumtion samt framskrivningar av nuvarande vårdkonsumtion.

Fortsatt arbete
Arbetet med vårdbehovsanalyser kommer fortsatt utgöra en grundläggande del av vårdutbudsplanering, avtalsutveckling och vårdvalsrevidering och uppföljning, och kommer från och med 2027 att övergå i ordinarie förvaltnings- och utvecklingsarbete enligt ovan beskrivning.

Ekonomiska konsekvenser
Förslaget väntas för oförändrade ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Förslaget väntas få oförändrade konsekvenser för patientsäkerhet.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslaget väntas få positiva konsekvenser för jämlik och jämställd vård. Ett förstärkt arbete med vårdbehovsanalyser genererar utökad kunskap om befolkningens hälsa och vårdbehov, som används i beställning av vård.

Miljökonsekvenser
Förslaget väntas få oförändrade konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser
Förslaget väntas få oförändrade administrativa konsekvenser.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Göjeryd Ulander
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2026-08-12